Пам'ятайте про Україну!

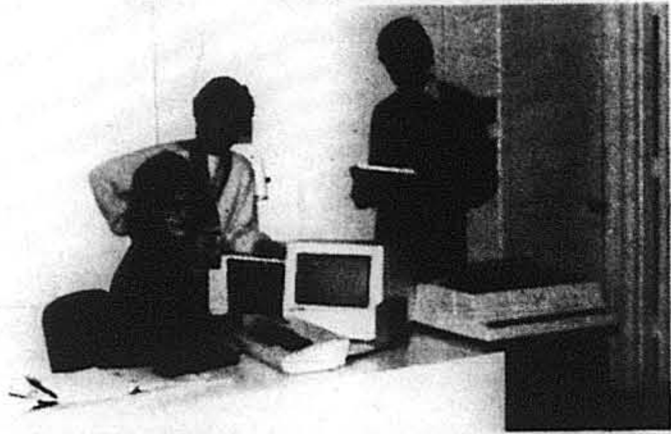
СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК ХС. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го БЕРЕЗНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 10, 1983 No. 45. VOL. XC.

Український Музей отримав компютер

Директор Українського Музею Марія Шуст, адміністративний директор Дарія Байко (при компютері) і Олег Данилюк випробовують компютер.

Ню Йорк, Н.Й. — Управа Українського Музею в Ню Йорку інформує, що вже почалась робота на компютері, який Музей одержав у подарунок від Олександра Тишовницького. О. Тишовницький є одним із екзекутивних директорів фірми Зіракс в Стемфорді, Конн., є також членом Екзекутиви і скарбником Українського Музею.

Цей подарунок О. Тишовницький зробив, вшановуючи пам'ять Оленки Савицької, яка померла 26-го квітня 1982 року в наслідок трагічного лещатарського випадку. Бл. п. Оленка Савицька була дуже активною громадською діячкою і відігравала велику ролю в українських організаціях, включно з Українським Музеєм і Українським Інститутом Америки.

Компютер, дарований О. Тишовницьким має всі найновіші удосконалення. Він полегшить ведення фінансів, картотеки членів і здобуття нових членів. Компютер використовується теж у підготові колекцій Музею.

Директор Музею Марія Шуст, приймаючи цей подарунок, сказала „ми раді́ємо, що отримали в подарунок компютер, який багато допоможе в нашій роботі. Він значно піднесе діловодство в Музеї і допоможе нам в підготові прохань до державних установ і приватних фундацій про субсидії для Музею".

Адміністративний директор Дарія Байко і співробітник Музею Олег Данилюк, які мають досвід з компютерами, є дуже задоволені, що їм припала роля змодернізувати методи праці Українського Музею відповідно до вимог сьогодення. Вони сподіваються, що через два місяці компютер буде працювати в Музеї повним темпом.

Відбудуться три імпрези в УІА в кінці цього тижня

Ню Йорк, Н.Й. — Вже цієї суботи, 12-го березня ц.р., в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця (ріг П'ятої авеню), відбудеться перша інформаційна лекція для пенсіонерів і зацікавлених старших осіб. Лектори — д-р Микола Шпитко, Лідія Савойка і д-р Роман Осінчук — порушуватимуть у своїх коротких доповідях такі проблеми як: пенсії із соціального забезпечення, мешканеві справи, програма медікер тощо. Для бажаючих дирекція Інституту подбає про безплатну транспортацію. Охочі взяти участь у цій першій лекції повинні зголоситись до Інституту на число телефону (212) 288-8660. Лекція триватиме від 12-ої години вполудне до 2-ої по полудні.

По полудні від год. 2-ої до 7-ої вечора цього самого дня у приміщенні Інституту відбуватиметься виставка міжнародна ляльок. Усі моделі будуть вдягнені в національні костюми. Вони є власністю приватних колекціонерів і мистців. Побажаний добровільний даток в сумі 5 доларів.

В неділю, 13-го березня, о год. 4-ій по полудні тут відбуватиметься четвертий (останній) концерт із серії українських композиторів. У першій оперній частині виступатимуть: Андрій Добрянський, соліст Метрополітальної опери в Ню Йорку, Едвард Іванко, з Міської опери і Марта Кокольська-Мусійчук також з Нюйоркської Міської опери. В другій частині — Увертюра аранжована для двох піяно з участю відомих піяністів Юліяни Осінчук і Томи Гринькова.

УНСоюз проголосив конкурс на афішу

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Український Народний Союз, підготовляючи на літо 1983 року знову окрему програму для молоді п.н. „Панорама молодих українців", проголосив конкурс на рисунок або малюнок, який був би підставою для рекламової афіші для цих імпрез.

Проєкт афіші мусить брати до уваги імпрези, що відбудуться в рамках „Панорами" між 7 а 10-им липня на Союзівці, а це: 1) панелі, 2) концерти і виступи, 3) мистецькі виставки — всі призначені для молодих українців професіоналістів і студентів. У виконанні проєкту треба застосувати два кольори і виготовити їх так, щоб були готові до дальшого технічного виконання афіші.

Усі твори на конкурс слід надсилати до 5-го квітня 1983 року, на адресу Українського Народного Союзу, 30 Montgomery Str., Jersey City, N.J. 07302.

Перша нагорода становить 200 дол., а друга нагорода дає безплатний побут на кінець тижня на Союзівці.

В конкурсі можуть брати участь всі охочі та немає ніякого обмеження у кількості зроблених проєктів.

За ближчими інформаціями можна дзвонити на число (201) 451-2200 або (212) 227-5250.

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ" У АДДІСОНІ

Аддісон, Ілл. — Новий фільм Славка Новицького „За стерном долі", виконаний на замовлення УНСоюзу, буде висвітлений тут в неділю, 20-го березня, в залі української православної церкви св. Андрія, негайно після Служби Божої. З коротким словом виступить заступник головного предсідника УНСоюзу д-р Мирон Куропась.

В ТУРЕЧЧИНІ НА БЕРЕЗІ Чорного моря на схід від Істамбулу від вибуху у вугільній шахті загинуло в понеділок, 7-го березня, щонайменше 67 гірників. Катастрофа сталася на шахті „Армуткук" недалеко від міста Ереглі. Губернатор провінції Галіп Демірель телефонічно повідомив, що, крім вбитих 67 гірників, 86 були поранені, а багато пропали безвісти. Рятівні операції продовжуються.

ХОЧУТЬ ПІДВИЩИТИ ДОПОМОГУ САЛЬВАДОРОВІ

Вашінгтон. — Секретар оборони Каспар Вайнбергер повідомив у вівторок, 8-го березня, що Адміністрація президента Роналда Регена розглядає необхідність негайної допомоги Ель Сальвадорові цього року не в сумі 60 мільйонів долярів, як було раніше, а в сумі 110 мільйонів долярів.

Таке рішення, яке було для деяких членів Конгресу несподіванкою, було прийняте наприкінці минулого тижня під час зустрічі в Білому Домі президента Регена з головними офіційними особами Державного департаменту і Департаменту оборони.

У зустрічі, яка тривала понад годину, Президент висловив свою рішучість забезпечити сальвадорську армію зброєю та інструкторами, необхідними, щоб не дати лівим партизанам можливости взяти владу в свої руки в цій центральноамериканській країні. Одночасно Президент заявив: „Ми не будемо американізувати цей конфлікт".

Офіційний речник Адміністрації підтвердив, що Білий Дім розглядає проєкт допомоги в сумі 110 мільйонів долярів. Остаточне рішення буде, мабуть, прийняте наприкінці цього тижня. Речник сказав, що в суму 110 мільйонів входять 60 мільйонів для „критичного використання" такого як „боєприпаси, засоби зв'язку та запасні частини.

Решта 50 мільйонів долярів призначені на додатковий вишкіл сальвадорської армії та „невеликі ремонти", наприклад, мостів, доріг, електростанцій, пошкоджених партизанами, тощо.

У вівторок, 8-го березня, в своєму виступі в Орляндо, Флорида, президент Реген відкинув заклик комісії Конгресу заморозити ядерну зброю і назвав цей заклик „дуже небезпечним обманом". Президент також звернувся до християнських євангелистів підтримати боротьбу проти „імперії зла", Совєтського Союзу. Боротьбу між ЗСА і СССР Президент назвав „боротьбою між добром і злом".

Президент Реген сказав, що Совєтський Союз є втіленням агресії, а тоталітарні режими — „центрами зла в сучасному світі".

Представники країн Третього світу радять

Ню Делі, Індія. — Прем'єр-міністер Індії Індіра Ганді відкрила в понеділок, 7-го березня, в Ню Делі 7-му конференцію лідерів країн так званого Третього світу. У своїй вступній промові вона закликала до примирення в політичних питаннях і негайного зниження заборгованости і більшої допомоги бідним країнам. Ганді сказала, що після надання допомоги, повинна відбутися світова економічна конференція, яка повинна переглянути економічну і грошову системи.

Приймаючи керівництво рухом так званих неприєднаних країн Третього світу, який об'єднує 101 країну, Ганді закликала обидві наддержави, ЗСА і СССР, „відмовитися від використання або погрози використати ядерну зброю" і припинити всі випробування, виробництво і розміщення такої зброї.

„Людство балянсує над безоднею розвалу світової економічної системи і знищення ядерної війни", — заявила Ганді перед авдиторією понад 70 президентів, прем'єрів, королів та інших голів держав. „Якщо ці трагедії станується то чи зможе хтось з нас, великих чи малих, багатих чи бідних, з півночі чи півдня, сходу чи заходу мати надію на спасення?", — спитала риторично, але й реалістично Індіра Ганді.

Говорячи про Афганістан прем'єр-міністер Індії закликала до „швидкої нормалізації", не згадуючи про понад 100,000 совєтських окупаційних військ, які є там уже третій рік.

Контрастом до звернення Ганді був в основному антиамериканський двогодинний виступ відходячого голови руху неприєднаних кубинського лідера Фіделя Кастро, який був головою від останньої конференції в 1979 році.

В перший день конференції виступав також лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат.

В Ню Йорку відзначать роковини Т. Шевченка

Ню Йорк, Н.Й. — Заходами Комітету Об'єднання Українсько - Американських Організацій — метрополітального Відділу УККА, і Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, тут в неділю, 13-го березня ц.р., о год. 2:30 по полудні в залі Вашінгтон Ірвінг середньої школи при 17-ій вулиці і Ірвінг плейс відбудеться концерт для відзначення роковин Пророка України Т.Шевченка.

У програмі візьмуть участь: проф. д-р Василь Лев — доповідь, Стефка Назаркевич-Юзенів — рецитація, сопрано Марія Ясінська-Мурована, сопрано М. Кульчицька-Андрійко, бас-баритон Лев Рейнарович, тенор Леонід Бадерів — сольоспів і Оперний Ансамбль з Ню Йорку, який у другій частині свята поставить другу дію з опери „Катерина". Квитки вступу можна купити в українських крамницях АРКА і ЕКО та при касі вступу.

Виставка фотографій

Як уже інформовано, в Галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, при 136 Друга авеню в Ню Йорку, проходить виставка фотографій Анатолія Волвича. Виставка триватиме до неділі, 13-го березня. Вгорі — фото церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, Н.Й., що його можна побачити разом з іншими на виставці.

ФБІ ОТРИМАЛО БІЛЬШІ ПОВНОВЛАСТІ

Вашінгтон. — Службовці Федерального Бюро Інвестиґацій (ФБІ) отримали від Департаменту справедливости більші повновласті, головно для перевірки груп чи організацій, які шляхом насильства хотіли б змінити політичну чи соціяльну систему у З'єднаних Стейтах Америки.

Про ці поширені повновласті повідомив офіційно генеральний прокуратор Вілліям Френч Смит, заявляючи, що нові напрямні для ФБІ означають, що службовці цієї установи матимуть більшу змогу перевіряти діяльність багатьох, головно запідозрених в нелеґальній діяльності організацій і осіб, але вони будуть діяти в рамках американської Конституції і не порушуватимуть законів держави. Під цю категорію очевидно не підходять мирні політичні критики Уряду.

Зарядження генерального прокуратора, яке не потребує підтвердження законодавчих палат Конгресу, є першим після закінчення Другої світової війни таким уповноваженням для ФБІ, яке фактично діє тільки всередині країни і йому підлягають також закордонні посольства та численні дипломати. Колишній генеральний прокуратор за адміністрації президента Джеральда Форда Едвард Ґ. Ліві намагався обмежувати діяльність цієї важливої установи, керуючись доносами, що її службовці зокрема переслідують, підслуховують і перевіряють діяльність борців за громадянські права в ЗСА, феміністів, соціялістичні і комуністичні організації, як також деякі праві організації як Ку Клакс Клен та інші.

Адміністрація президента Роналда Регена вирішила змодифікувати, ці повновласті, і тим самим заохотити службовців ФБІ до більш інтенсивної контролі нелегально діючих організацій і осіб, зокрема тих, які діють на шкоду ЗСА.

Пропонують амнестію для нелеґальних іміґрантів

Вашінгтон. — Провал в ухваленні нового іміґраційного закону в Конгресі ЗСА може спричинити масові депортації нелеґальних іміґрантів в Америці. Тієї думки є о. Теодор Гесбург, президент університету Нотр Дам і голова Спеціяльної комісії в справі іміґрації та політики для втікачів, який недавно зізнавав перед сенатською комісією в цій справі.

Як відомо, цей новий закон 80-19 був ухвалений Сенатом минулого року, але застряг у Палаті Репрезентантів по виборах і не був ухвалений. Отець Гесбург твердив, що, якщо цей Конгрес не ухвалить того закону, то існує можливість, що Уряд депортує понад мільйон мехіканських нелеґальних іміґрантів.

Гесбург зізнавав перед сенатською комісією в справах іміґрації, що її очолює сен. Аллен Симпсон, республіканець з Вайомінгу. Гесбург говорив про конечну потребу „зачинити задні двері" і тим самим унеможливити перехід нелеґальним іміґрантам з Мехіко. Але він також пропонував „відчинити фронтові двері" для іміґрантів і втікачів, як теж підтримав карні санкції проти тих хлібодавців, які даватимуть працю нелеґальним іміґрантам і використовуватимуть їх економічно.

З другої сторони, надання амнестії нелеґальним іміґрантам непокоїть стейтові і міські уряди, бо це відразу збільшить видатки на всякі соціяльні і медичні обслуги, на які стейтові і міські уряди не мають фондів.

У світі

ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ над консервативною коаліцією у загальних виборах у суботу, 6-го березня, наступний прем'єр-міністер Австралії Роберт Гок заявив, що його лейбористський уряд буде проводити більш незалежну закордонну політику, ніж Малхольм Фрейзер. Одночасно Гок підтвердив, що відносини з ЗСА для Австралії є „основними".

ІЗРАЇЛЬСЬКЕ РАДІО І телебачення отримали інструкції не вживати більше виразу „особистості" для окреслення діячів Палестинської Визвольної Організації, тому, що цей термін має позитивне значення і вживається для означення визначних людей, „шанованих осіб", а не для „керівників міжнародного терроризму".

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють з Булявайо що урядові війська прем'єр-міністра Роберта Мугабе оточили це місто і проводять обшуки домів, копають в городах, шукаючи за схованою зброєю.

УРЯД ЗСА В ПОНЕДІЛОК 7-го березня підписав угоду із семи европейськими країнами і Японією про випробування можливостей ядерних електростанцій витримати різні випадки катастроф, коли деякі з систем безпеки підведуть. Згідно з угодою, сім або всім випробувань переведеться в лабораторії в Айдаго коштом 91 мільйон долярів. Европейськими країнами, які підписали умову, є Британія, Австрія, Фінляндія, Західня Німеччина, Італія, Швеція і Швайцарія.

ПОЛІЦІЯ СТОЛИЦІ Пакистану Ісламабаду повідомила, що в понеділок, 7-го березня, були заарештовані 22 студенти після того, як вони підпалили два автобуси в антиурядовій демонстрації.

ВІЙСЬКА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ Зімбабве продовжують вже третій день робити облави і обшуки в місті Булявайо і його околицях, шукаючи за дисидентами і зброєю. Уряд категорично заперечив здогади опозиційного лідера Джошуа Нкомо про те, що прем'єр-міністер Мугабе переслідує його і хоче вбити. Одначе міністер постачання в уряді Мугабе Енос Нкаля сказав, що Нкомо є „ворогом ч. 1".

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Італії Еміліо Кольомбо прибув до Вашінгтону на розмови з президентом Роналдом Регеном та іншими американськими державними діячами. Кольомбо надіється що уряд ЗСА глибше ніж інші союзники НАТО розуміє ролю Італії в західньоевропейській і світовій спільноті демократичних держав. Саме про важливість Італії в цій спільноті йдуть розмови у Вашінгтоні.

ПОЛЬСЬКА ВІЙСЬКОВА газета „Жолнєж вольносьці" повідомила, що лідер забороненої сільської „Солідарности" Ян Куляй стане перед судом, обвинуваченим польською військовою хунтою в хабарництві. Куляй є одним з багатьох лідерів забороненої профспілки, яких уряд обвинувачує в тих чи інших „злочинах" і хоче розправитися з ними.

ПОЯВИВСЯ ЛИСТ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ ДО ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Газета „Русская Мысль" з четверга, 17-го лютого цього року, помістила „Відкритий лист до президента Роналда Регена" за підписом десяти політичних в'язнів з совєтського концтабору, серед яких є кілька українців. Цей лист ми поміщуємо тут у перекладі Надії Світличної з російської мови на українську.

Шановний пане Президенте!

Мешканцеві Заходу часом дуже важко уявити ту атмосферу безправ'я, в якій існують сьогодні в'язні радянських політичних таборів. Останнім часом (кінець 1981 — перша половина 1982 року) різко пожорсточішав режим нашого утримання, що змушує звернутися до Вас. Можна припускати, що це „закручування гайок", чи, як говорили в сталінські часи, „затиск", є наслідком як окремих виявів погальблення режиму (Польща, Афганістан), так і загальної кризи системи — незмінні супутники старіючої тиранії, жорстокість і абсурд пронизують сьогодні всі сфери нашого життя, нашого арештантського буття.

18 квітня 1982 року за святкування Святого Великодня просто з-за скромного арештантського столу, де зібралися для молитви і великодньої трапези чотирнадцять в'язнів, було кинуто на півмісяця до карцеру як „організаторів збориська" в'язнів М. Мариновича, В. Некіпєлова, М. Руденка. Дивна річ, святкування Воскресіння Христового потрактували „збориськом", яке треба розігнати. Нам важко уявити, що в світі може існувати інша така тюрма, в якій виконання релігійного обряду карали б жорстоким карцером. Навіть у 1932 році в сталінському Соловецькому таборі особливим розпорядженням було дозволено не тільки Великодню літургію, а й хресний хід.

3 лютого 1982 року невідомо за які прогріхи, як можна припустити, за видання на Заході збірки віршів, позбавили групи інвалідности, тож визнали придатним для виконання важкої фізичної праці інваліда Другої світової війни з тяжким пораненням хребта Миколу Руденка. У березні 1982 року з абсурдного й аморального приводу — за невиконання норми виробітку — позбавили побачення з дочкою, першого можливого побачення за десять років, в'язня Володимира Балаханова. Знущання карцером стають повсякденністю, побутом, адже туди можна кинути кожного з будь-якого найнікчемнішого приводу: за незастебнутий ґудзик, за вихід з робочого місця на десять хвилин перед закінченням (хоч ти й виконав денну норму), навіть, як це сталося з в'язнем Александром Огородніковим, за те, що, перебуваючи в тім самім карцері, поді-

(Продовження на ст. 3)

В Америці

АМЕРИКАНСЬКИЙ ФІЛЬМ Е.Т. (акронім слів Extra-Terrestrial) зробив велике враження не тільки на американських глядачів, але також на китайців, які минулого тижня мали змогу перший раз його оглянути. Правда, офіційна китайська преса вважала за потрібне відмітити, що фільм став тому популярним у З'єднаних Стейтах Америки, бо американці „намагаються втекти від сьогоднішньої дійсности, яка існує в капіталістичних країнах". Бажання мільйонів китайців побачити фільм вказує, однак, що не зважаючи на поставу комуністичного уряду, нарід радо хоче запізнатися з західним фільмовим мистецтвом, — кажуть спостерігачі і кореспонденти.

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО Бюра Інвестиґацій і місцеві нюйоркські поліціянти, розкрили і унешкідливили велике гніздо торговців наркотиками в дільниці Гарлему і заарештували у зв'язку з цим сім осіб, сконфіскувавши при тому готівку в сумі приблизно один мільйон долярів, футра, біжутерію на велику суму і два автомобілі марки Мерцедес-Бенц. Речники ФБІ і поліції заявили, що готівку вони відкрили у керівника цієї контрабанди 36-річного Фреді Лі Маєрса. Велика кількість наркотиків різного типу вже була готова до транспортації в різні міста ЗСА і запакована у валізках, наплечниках і торбинках.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО стейту Маріо Квомо запропонував, щоб стейт призначив відповідні фонди для бездомних осіб в стейті і за ці гроші мали б бути збудовані 6,000 помешкань для усіх 50,000 бездомних, які, на його думку, є найбільш упослідженою категорією осіб в американському суспільстві. На те ціль губернатор пропонує видати у цьому фінансовому році 12,5 мільйона долярів.

ДЖІН КИРКПАТРИК, амбасадор З'єднаних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй, заявила перед сенатською комісією, що Уряд ЗСА повинен давати допомогу в першу чергу для тих закордонних країн, які є союзниками Америки, або підтримують американську політику на міжнародному форумі в ОН. „Країни, які отримують від нас дуже часто мільйонові допомоги мусять нарешті зрозуміти, що вони не можуть виступати проти політики ЗСА в понеділок, вівторок і в середу, а в четвер і п'ятницю шукати нашої матеріяльної підтримки для їхніх підупавших господарських систем" — заявила Дж. Киркпатрик, домагаючись від Сенату і Палати Репрезентантів зміни при розділюванні допомоги для закордону.

ФІЛЬМОВА І ТЕЛЕВІЗІЙНА артистка Деббі Ренолдс, яка, як відомо, втратила була притомність під час гри на сцені театру на Бродвею в Ню Йорку і була перевезена до шпиталю ім. Рузвелта, покинула шпитальне ліжко, хоч спочатку деякі лікарі підозрівали, що в неї може бути легкий вилив крови в мозку. Але Ренолдс вже наступного дня повернулась на сцену і виконала свою ролю в п'єсі „Жінка року".

ПРЕДСТАВНИКИ ПРОТЕСТАНТСЬКИХ Церков в ЗСА внесли зажалення до Федеральної комісії для інформації проти, на їхню думку, дискримінаційної передачі у програмі „60 минитс" на сітці Сі-Бі-Ес з критикою діяльности Світової Ради Церков, яка витрачає великі мільйонові суми грошей, зібраних на церковні цілі для підтримки марксистських визвольних рухів у країнах Африки, Азії, Південної Америки та інших континентів і країн. Протестанти жадають тепер від Сі-Бі-Ес години часу на телевізії для „належної відповіді" на закиди. Покищо дирекція названої станції відмовляється від вимог протестантів.

ЗАХОПИВШИСЬ ПЕРЕБІГОМ виборів у Західній Німеччині і Франції, якийсь сміливець у Білому Домі примістив на дощі оголошень таке „гасло": „Тепер, коли Роналд Реген виграв вибори у Франції і Німеччині, він повинен сконцентрувати свою увагу на З'єднані Стейти Америки".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сприяння демократії у світі

Ще в червні минулого року президент Реґен, прилетівши до Лондону, з'ясовував тамошнім лідерам принципи американської закордонної політики. Він висловився при тому, що „Коли ми хочемо осягнути такий світ, як його сподіваємося мати, з миром, свободою і економічним поступом, то треба щоби поширилася демократія. Демократія є життєвою, навіть революційною силою. Вона існує, як вислів основного людського гону до свободи". Ця заява Реґена стала широко відомою щойно тепер, коли на Підкомісії закордонних справ у Палаті Репрезентантів почалися дебати над вимогою Уряду асиґнувати 55 мільйонів долярів на активне сприяння демократичних рухів у світі. Знайшлися зразу критики, які вбачали в такому активному сприянні демократичним течіям загрозу, що деякі країни так званого третього світу, в Південній Америці, в Азії й Африці, вважатимуть змагання Америки до демократії у всьому світі за втручання в їхні внутрішні справи. Державний секретар Джордж Шулц, який боронив внесок Уряду, відповів саркастично конґресменові, який жалівся, що „чим довше думає над цією справою, тим гірше болить йому голова". „Хай вас не болить голова, — заявив Шулц, — що Америка тримає високо смолоскип демократії".

Роналд Реґен і Джордж Шулц мають стовідсоткову рацію: коли світові грозять заколоти, конфлікти, чи навіть нова велика війна, то виключно тільки від диктаторсько-авторитативних країн, а не від демократичних. Авторитаризм буває лівий і правий, — від марксо-ленінського комунізму до гітлерського націонал-комунізму чи італійського фашизму. Відомо, що в сучасному Совєтському Союзі немає комунізму з його утопійною владою „робітників і селян", а є влада партійної олігархії з її головою, партійним генеральним секретарем, який насправді має диктаторські права. Подібне діється і в країнах з авторитарно-диктаторським правим устроєм. У деяких азійсько-африканським чи навіть південно-американських країнах права диктатура, сперта головно на війську, стала наче традиційною. Деякі з тих країн, як, наприклад,Савдійська Арабія, є виразно прозахідніми і найприязнішими супроти Америки, дарма що вони не схвалюють проізраїльської політики Америки (тим більше вони раді, що Реґен і Шулц відхилилися вже від принципу підтримування Ізраїля завжди і в усіх обставинах). Але в інтересі однаково Америки, як усього світу, — в інтересі світового миру, — лежить те, щоб однаково в комуністичних, як правих авторитарних країнах режим еволюціонував в сторону демократії. Очевидно, надія на демократизацію Совєтського Союзу, — наївна, якщо не утопійна. А все ж, історик тієї мірки як англієць Тойнбі не завагався проголосити своє передбачення, що комунізм і капіталізм „стрінуться на половині дороги". З історичної перспективи знаємо, що, наприклад, російський нарід чи ще не доріс до демократії, чи все ще покутують у ньому сторіччя перебування під татарською владою, — досить — панував там абсолютизм московських князів і російських царів і панує там тепер диктатура кремлівських володарів, яка в теорії підтримувала свою владу ідеологією Маркса-Леніна, у практиці спирається на велетенському державно-партійному апараті та на війську і поліції.

Проте американський Уряд, воліючи мати діло з демократичними режимами, як диктаторськими, мусить сприяти і підтримувати демократичні течії у диктаторських країнах. Ясно, що це треба робити так, щоб не було яскравого „втручання у внутрішні справи" країни, але й робити доцільно, маючи на увазі реальну можливість зміни диктаторського режиму на демократичний. Застереження конґресових законодатців, може, і слушні, що такою акцією у користь демократії у світі повинен займатися Державний департамент, а не Інформаційна Аґенція, але у практиці воно виходить на одно: Статуя Свободи при в'їзді до Гадсону у Ню Йорку високо тримає смолоскип тієї волі і свободи, які можливі тільки у демократичному устрої. І коли за теперішнього Президента американська дипломатія виявила ініціятиву у різних частинах світу у користь миру і свободи, то мусить вимагати від Конґресу бодай мінімальних грошових засобів, щоби сприяти змаганням до демократії у різних диктаторських країнах. Досвід історії вчить, що кращий інколи мудрий диктатор, як немудрий демократичний президент, — але диктатура річ проминальна, а демократія річ тривка. Поганого диктатора важко позбутися, а поганий президент автоматично відходить за календарем.

Іван Головінський

У 20-ТУ РІЧНИЦЮ ЗВІЛЬНЕННЯ ІЗ СИБІРСЬКОЇ КАТОРГИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

II.

Про Україну здавалося усі забули, про неї ніхто не згадував, щоб не дразнити кремлівських можновладців. У той час відомий американський журналіст Волтер Ліппман, писав що в наслідок ролі Церкви в комуністичних країнах Східньої Европи зменшиться антагонізм між народами по обох боках Залізної занавіси. І немов з даниною до хана, почали їздити в Москву західні вельможі „на совіт нечестивих".

Характеристичними для ментальности того часу є два багатомовні історичні документи. Одним із них є лист Папи Пія XII з дня 7-го липня 1952 року звернений до „Народів Росії". Другим таким документом є редакційна стаття в „Ль'Оссерваторе Романо", з датою 17-го лютого 1962-го року, написана з приводу 70-річчя Блаженнішого, де цілковито промовчана його національність, а тільки сказано дослівно: „Владика греко-орієнтальний зв'язаний із ієрархією Польщі".

Серед такої атмосфери блискавкою рознеслася вістка по усіх наших поселеннях 9-го лютого 1963 року: „Митрополит Сліпий звільнений із сибірської каторги". Це було потрясаюче повідомлення, повне таємничости і сподівань.

Про звільнення Блаженнішого заговорила вся світова преса, подаючи різного роду свої власні коментарі і висновки.

Сьогодні із перспективи двох десятиліть уже можна зробити певну аналізу тих подій. Блаженніший не хотів їхати на Захід, не хотів лишати своїх вірних, своєї терплячої, але воюючої Церкви. Він виїхав на пряме доручення Папи Івана XXII. Блаженніший був повідомлений про своє звільнення у суботу 26-го січня, а вже в неділю 27-го січня вивезено його до Москви. Подорож з Москви до Риму відбув Блаженніший потягом, виїжджаючи 4-го лютого через Варшаву, Прагу і Відень. Безпосередньо із поїзду відвезено Блаженнішого до манастиря Ґротаферрата біля Риму, де він перебував від 9-го лютого до вечора 23-го лютого, коли переїхав до своєї резиденції у Ватикані. Фізично виснажений, із відмороженими руками і ногами, та незломний духом із візією майбутнього, прибув до нас наш духовий Батько, Голова нашої Помісної Церкви. Після приїзду до Риму, Блаженніший став однією із найбільш відомих постатей католицької Церкви. З ним Українська Церква, Церква мучеників заблисла авреолею слави.

Це не подобалося багатьом позакулісовим „акторам" так званої політики Сходу, політики відпруження і зближення із Російською Православною Церквою Пімена. Про це недвозначно висловився Норман Коузенс у своїй статті, надрукованій у нюйоркському „Сатирдей Рев'ю", із 11-го липня 1964 року. Коузенс дослівно пише: „Я був уповноважений сказати, що Папа Іван надіється, що Митрополит могтиме провести останні роки свого життя в якійсь затишній семінарії".

У відповідь на статті, які були появилися в американській пресі про мучеництво і переслідування Блаженнішого в сибірській каторзі, Коузенс пише: „Я зв'язався телефоном з амбасадором Добриніном і повідомив його, що газетні статті є цілком неуповноважені, та що найближчий випуск „Ль'Оссерваторе Романо" надрукує спростування, покликаючись на авторитет Папи"...

На цьому місці приходять на думку пророчі слова Івана Франка із поеми „Мойсей":

„Ухвалили печать
наложить
На язик мій, на душу —
То ж тепер вам усім
вперекір
Говорити я мушу.
Зрозумійте й затямте
собі,
Ви, сліпців покоління,
Що як глушите душу
живу,
Заговорить каміння.

А від слів його гори
дрижать
І земля подасться,
Ваше серце як листя
в огні,
Закрумшить і зов'ється".

Могутньо пролунали в Соборі Святого Петра слова Ісповідника віри Патріярха Йосифа. Почули учасники Собору, а з ними і цілий світ про мартирологію української Церкви і народу, про сотні-тисячі жертв, про ріки крови, про тюрми і каторги та безодню страждань і наруг.

Блаженніший Иосиф станув в обороні історичних прав нашої Церкви і народу. Він недвозначно підкреслив, що нашій Помісній Церкві належиться завершення патріяршим устроєм. На це вона заслужила аргументом крови мучеників і вірністю християнським ідеалам на протязі століть.

Вимога визнання українського патріярхату, це не тільки справа повної самоуправи в церковно-релігійній площині, це також справа престижу нашої Церкви. Звернім увагу на цей факт, що до складу Католицької Церкви входить шість патріярхів: вірменський, мелхітський, маронітський, халдейський, коптійський і латинсько-єрусалимський. Деякі із тих патріярхів не мають більше як сто тисяч вірних, в той час коли Українська Католицька Церква має більше вірних ніж усі інші східні католицькі Церкви взяті разом. Та не тільки числові дані, але і наша церковна традиція вказує на важливу ролю української Церкви.

(Продовження буде)

Людмила Волянська

ЇХ БУЛО П'ЯТЕРО БРАТІВ ЛАЗАРЕВСЬКИХ

(Шевченкові друзі)

II.

Найстарший з братів — Василь Лазаревський, який спочатку служив чиновником особливих доручень при голові Оренбурзької прикордонної комісії, до переведення його по службі до Петербурґу, де він, між іншими постами, займав посаду „члена ради при міністерстві внутрішніх справ і ради Головного управління в справах друку", сам бувши добрим перекладачем Шекспіра і письменником, хоч не зустрічався особисто з Шевченком відразу в Оренбурзі, але розпочав з ним щире листування. Це з одного листа з 1848 року цитує Л. Большаков оці слова: „Уперве веду речі з Тобою, а віддав би я і не знаю що, щоб оддать Тобі хоч щонебудь з того, що у чоловіка своє", і далі: „У листуванні періоду заслання Шевченко часто і тепло згадував Василя Лазаревського. Пам'ятав і Лазаревський його. Про це свідчать листи братів. Існувало між ними пряме листування... За словами Федора Лазаревського, частину їх спалили перед обшуком на весні 1850 року".

Як знаємо, це був тяжкий для Шевченка рік 1850-ий , коли на донос, зроблений на нього і на тих людяних начальників засланого Шевченка, які давали йому змогу сяк-так жити, над Шевченком знову „розпалася кара". Його — засланого, заслали, засудивши знову. Це власне Шевченко став тим першим „рецидивістом", з „намотаною новою котушкою" таки ще в неволі. Про таких „рецидивістів" ми чуємо раз-у-раз із словника совєтського кривосуддя, що торкається повних засудів українських сучасних борців за національні і людські права.

Перша зустріч Шевченка з Василем Лазаревським відбулася 29-го березня 1858 року. Про неї писав Шевченко: „Василь прийняв мене як давно небаченого свого друга. А ми з ним перший раз стрічаємося в житті. Ось земляк — так земляк!" Їхня особиста приязнь тривала до останнього дня життя поета. Василь Лазаревський дістав і останній автопортрет Шевченка, намальований восени 1960 року. Цікаво, що портрет малювався для льотереї, бо Шевченкові були потрібні гроші на поширювання його Букварика безкоштовно поміж бідною сільською українською дітворою. Хтось виграв цей „Портрет", але Василь Лазаревський таки став власником, правдоподібно, відкупивши картину в щасливця-виграваця вже по смерті Поета. А ще за життя Шевченка всі троє старші Лазаревські клопоталися про полегшення долі Кобзаря в засланні.

Четвертому братові — Якову Лазаревському, професійному військовикові (перші три брати з університетською всі освітою, служили на державних відносно високих, як вже подано вище, посадах) довелося чимало побувати у воєнних акціях, включно з Угорщиною, де російські війська придушили повстання. Все це спонукало Якова подати у відставку й перейти до установ, де вже служили його брати — Міністерства внутрішніх справ, у господарський департамент. Від своїх старших братів знав Яків про Шевченка і від усього серця бажав познайомитися особисто з великим Українцем, що і сталося у Нижньому Новгороді 22-го січня 1858 року, коли Шевченко в поворотній дорозі з заслання через поліційні формальності тут був змушений затриматися. У листі до Михайла Л. записано про цю зустріч милі слова: „ Був у мене в гостях Яків. Славний хлопець!", а в „Щоденнику": „Переїздом з Петербурґу у В'ятку на службу відвідав мене сьогодні Яків Лазаревський. Він недавно з України (Малоросії). Розповів про багато свіжих гидот, які діються у моєму рідному краї, в тім і про смутне Катеринославське повстання 1856 року..." З листів Лазаревських видно, що Шевченко писав до Якова у В'ятку. Листи, на жаль, досі не знайдені. Якову також подарував Шевченко свій офорт „Притча про робітників на винограднику." На офорті є жартівливий дарчий напис: „Якову Матвеевичу Лазаревскому на украшеніе его Вятской юдоле приносит Т. Шевченко". Після смерти поета Яків, як і всі брати Лазаревські, брав участь в увіковічненні його пам'яті.

Наймолодшому Лазаревському, Олександрові, випала особлива роля: це він і ще мистець-маляр Григорій Честахівський удвох супроводили сумний похоронний поїзд — тіло Шевченка з Смоленського цвинтаря у Петербурзі на вічний спочинок на Чернечу Гору до Канева, в Україну, в травні 1861 року, два місяці після смерти Шевченка.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Пізні генії

Геніяльність, не завжди проявляється у молодому віці. Тому батьки не повинні впадати у відчай, коли їхні будучі „генії" не приносять добрих оцінок в науці. Бо шлях до геніяльности, не завжди встелений рожами і, звичайно, буває довгий і хиткий.

І так, Томас-Альва Едісон, геніяльний, американський винахідник, званий популярно „чарівником з Менло Парку" (назва місцевости, коло Нюарку, де була приміщена його ляборaторія), не скінчив навіть народної школи, що її мусів перервати із-за незадовільного успіху у науці. Згідно з опінією вчителів, він був „тупоумним". Не закінчили також народної школи такі два генії, як Леонардо да Вінчі та Вілліям Шекспір. Альберт Айнштайн, геніяльний фізик та творець революційної теорії умовности, що струснула основами доцьогочасних наук, був у молодому віці слабо розвинутий умово, „репетував" (повторяв) 4-ту гімназійну клясу та перепав при вступному іспиті до Цюріхської Політехніки, в Швайцарії.

Джеймс Ватт, винахідник парової машини та творець Індустріяльної Революції, був у народній школі (бо таку тільки закінчив) тупий та умово недорозвинений.

Пол Ґоґен, великий французький мистець-маляр, творець синтетизму в поімпресіоністичнім малярстві, був неспроможний в школі слідкувати за лекціями, які, до речі, відробляв, як справжню „панщину".

Оґюст Роден, геніяльний французький скульптор, головний представник імпресіонізму, був у школі найгіршим учеником, а його батько дуже часто говорив з відчаєм до своїх знайомих, що„Бог, мовляв, дав людям діти а мені ідіота".

Славний російський письменник та філософ Лев Толстой також був неохочий і неспосібний до науки. Багато відомих та славних людей мали великі труднощі з математикою, між ними слід згадати американського політика, філософа та винахідника Бенджамина Френклина та славного еспанського маляра Пабля Пікасса. Переможець Наполеона, англійський князь Веллінґтон мусів покинути гімназію, тому що не міг собі дати ради з клясичною літературою.

Д-р Павль Ерліх, видатний німецький лікар, науковець, дослідник серології, винахідник хемотерапії та нобелівський лавреат, не вмів самостійно написати шкільної задачі та з великими труднощами склав вступний іспит до університету.

Винстон Черчілл, не зважаючи на великі впливові родинні зв'язки, не міг дістатися до таких престижевих університетів в Англії, як Оксфорд та Кембридж, через занизькі оцінки в гімназії, особливо з англійської мови.

Наполеон Бонапарте, Бернард Шов та Вілліям Ітс робили ортографічні помилки в писанні на протязі цілого свого життя.

Ріхард Ваґнер ходив часто „поза школу", бо не міг собі дати ради з латинською деклінацією.

Такі славні „заїки", як Верґілій, Дарвін, Саммерсет Мом, були предметом насмішок їх знайомих. Багато пізніших геніїв, не покінчило навіть, народної школи, згадати б хоч би великого американського промисловця та філянтропа А. Карнеґі, фільмового актора Чарлі Чапліна, англійського письменника Чарлза Дікенса, американську танцюристку Ізидору Дункан, російського письменника Максима Ґорького, французького маляра Клода Моне, чи американського письменника-гумориста Марка Твена.

Багато пізніших геніїв не покінчили або їх викинули з гімназії, між ними: поет і письменник Едґар Елен По, французька актриса Сара Бернгардт, власник пресового концерну в ЗСА, Рендолф Герст, власник стейту Пенсильванія, Вілліям Пенн, польський піяніст-віртуоз Іґнатій Падеревський, англійський драматург Бернард Шов, англійський поет Персі Шеллі, Генрі Форд, автомобільний промисловець Джордж Ґершвін, американський композитор легкої музики, Д. В. Ґриффит, піонер фільмової індустрії, Адольф Гітлер, німецький фюрер, Джек Лондон, американський письменник, маршал Тіто, прем'єр Югославії та брати Райти, піонери американської авіяції.

Але навіть, якщо дехто з них і закінчив середню школу, не багато з них виявило завдатки на геніїв, у молодому віці, згадати хоч би американського президента Абрагама Лінколна, винахідника залізниці Джорджа Стівенсона, чи англійського державного діяча та політика Ервина Бевина, що були за молодих літ рільничими робітниками Геррі Труман, колишній президент ЗСА, був замолоду власником ґалянтерійної крамниці, Істмен Кодак, винахідник фотографічної плівки був банковим касиром, Кнут Гамсун, норвезький письменник та нобелівський лавреат, був робітником в молочарні в Дакоті, трамвайним кондуктором в Чикаґо та рибалкою у Нюфаундленді.

Для вихідців з поверсальської Польщі слід пригадати, що Казимир Бартель, колишній прем'єр міністрів тієї „свободолюбивої" держави та видатний професор Львівської Політехніки (тепер Львівського Політехнічного Інституту), в молодому віці був слюсарським термінатором.

Мирослав Борисюк

СУСПІЛЬНО—ДЕРЖАВНИЦЬКІ ПОГЛЯДИ Т. ШЕВЧЕНКА

III.

Підняти нарід на відкриту боротьбу — це була дуже складна, серйозна і важка справа. Одначе він вірив, що наш нарід зможе завоювати перемогу й створити свій власний лад, коли усвідомить собі, що це героїчний змаг, Божа справа.

Тарас Шевченко перший в історії української політичної думки XIX віку поважився створити програму незалежности України. Україна для нього не була фікцією, якимсь хуторним абстрактним поняттям, але конкретною сутністю, якою давно була Київська Русь, а відтак Козацька Держава як могутня військова організація нашого народу, що примушувала тремтіти перед нею всіх кочовиків, Туреччину, татар, поляків, навіть Москву. Як княжі дружинники, так і безстрашне козацтво — це була непобідима мілітарна сила, що боронила Україну, боролась за віру, за рідні права, за повне, ні від кого незалежне самостійне існування свого рідного народу.

Для Шевченка це не була „ненька Україна", що про неї співали поети — романтики, але не стреміли до того, щоб вирвати її з рук польських чи московських загарбників. Для Шевченка Україна була реальною життєвою конечністю всього українського народу, справжнім ділом всеобіймаючих народних стремлінь; не „казкою" для дітей, щоб дурити їх і самих себе, деклямуючи про ідилію і „тихий рай" на селі, насправді ж — зажмурювати очі на події справжнього життя, затулювати вуха на зойки катованих у сибірських тайгах.

Щоб вселити у народні уми свідомість визвольної боротьби, Шевченко підкреслював величезне значення „огненного слова", що мало запалити людські душі на цю святу боротьбу. Це слово мало запалити приспані думки, почування всіх тих, що прагнуть Волі. Він знав, що як ці почуття володіють нашими серцями й думанням, якщо вони „вогненно заговорять" до народних мас, — тоді розбудять, розпалять ці душі, змусять наші серця ожити й забитись по-новому, і святе бажання Волі „між людьми криком пронесесь і люд окрадений спасе". Тоді перемога зійде, як сонце, і буде Правда на землі , і Богові одному поклоняться всі язики во віки.

Шевченко був свідомий свого завдання як поет, як національний пробудитель, тому ставив перед нами видатних і відданих провідних діячів, які очолювали боротьбу за визволення і словом Правди сприяли її розвиткові, прагнули зробити свідомим своїх завдань свій нарід.

Так й він рішив поступати й діяти: на сторожі братів своїх малих поклав слово, щоб воно дало життя думанню, щоб розум створив прагнення Волі, щоб наш нарід, збуджений в огні, не був окрадений.

Коли Христові ідеї оживили Правду, виростили свідомість людини звільнити себе від старих,уже непридатних ідей, від „слів-полови", так само надхненне його пророче слово „надхне, накличе, нажене, і між людьми криком понесесь, і люд окрадений спасе...". Шевченко мав візію майбутніх часів, коли німим"отверзуться уста, прорветься слово, як вода і дебрь-пустиня неполита, зцілющою водою вмита, прокинеться..." А тоді „оживуть степи-озера, і не верствовії, а вольнії, широкії скрізь шляхи святії простеляться..." і„спочинуть невольничі утомлені руки, і коліна одпочинуть, кайданами куті!"...

Шевченко пішов попереду всіх і голосив Слово, що взялось пламенем, і нам, людям, розтопило серце, об'єднало й надхнуло до нової боротьби. А люди, що йшли цим шляхом перед ним — це апостоли огненного Слова, це благовісники Волі, що поширили слово Правди по землі, і за це поет в їх честь співає пеан: „Хвала! Хвала вам, душі молодії! Хвала Вам, лицарі святії! Во-віки, віки похвала!"

Так і наш поет висловлює своє „кредо-вірую" й заявляє, що не вільно йому, голосителеві Слова, ховати свої думи, бо це „рожеві квіти, доглядані, сміливі", вони мають захопити людей, збудити в них сподівання, прагнення, і тому він мусить свої думи розсипати, розсадити, й вони, ці думи-ідеї, „у люди вийдуть", тобто стануть переконаннями, духовою поживою і перетворяться у величезну наснагу, втіляться у гігантську силу, яка здійснить те, що „встане Україна, світ правди засвітить, і помоляться на волі невольничі діти!"

Його мужнє, гнівне слово не подобалося „власть імущим" і викликало з їх боку переслідування, жорстоке заслання і повільне фізичне знищування поета під караулом царської солдатчини, із забороною „височайшою" писати й малювати. Одначе ніхто не міг вбити в Шевченкові прагнення служити словом своєму народові, ніщо не могло захитати його міцних переконань, його поглядів, знівечити його пророчого надхнення. Не мовчати, а протестувати; не плакати, а діяти; не тільки обурюватись на існуючий лад, але з ним змагатися на життя або смерть.

На засланні ще твердшим став, ще більше загартувався і писав: „караюсь, мучусь, але не каюсь!" — Запевняв, що не продасться нікому, в найми не найметься, і „без вірші не улежу"...

То не був плач біблійного пророка на Вавилонських ріках, що із своїм народом на вигнанні плакав з приводу народних страждань та бідкався над його недолею. Це був Шевченко як споконвічний Прометей, що кинув свій грімкий виклик всім тиранам на смертельну прю і завзято своїм словом мостив шлях у світле відкуплення волі для свого народу. Він загартувався ще більше, він побачив священну ціль свого життя та, йдучи через чистилище солдатської муштри, зростав у гідності справжньої людини і нескореного борця.

Десь на Заході спалахували вогні революції, народи у пожежі й крові зривались кувати своє вільне від тиранії життя, а він в азійській пустелі хіба мав ридати над долею? Ні! Нізащо у світі!

Був біль і розпач, що закрадалися в душу, але і тоді у одчаю він молив Господа, щоб допоміг йому побороти це терпіння: Господи, дай жити, серцем жити і людей любити...

Десятилітнє заслання знищило фізично поета, але дух

(Продовження на стор. 4)

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Віллімантик

Я хочу розказати про відзначення 65-ої річниці незалежности України в маленькому містечку Віллімантик, Конн., яке відбулося в неділю, 6-го лютого ц.р., і про подорож, що тривала 12 годин. Відзначення і подорож пов'язані між собою, бо їхали на відзначення Свята Державности артисти-аматори якраз 12 годин.

Я прибула до Пассейку, звідки починалась подорож по 11-ій годині. Мені виділив місце в автобусі голова хору „Гайдамаки" Ф. Маршівський і вже через кілька хвилин автобус з учасниками концерту рушив. Я почала потроху роздивлятися. Отже, їхали зовсім молоді дівчата і хлопці віком від 12 років і вгору. Це були—середня танцювальна група при осередку СУМА в Пассейку, керівник Р. Станкевич; їхав хор „Гайдамаки" з диригентом В.Васьковим, і Ансамбль бандуристів, керівник і вчитель В.Васьків.

Чому я вирішила написати про цю подорож? Бо концерт—концертом, він проминув за півтори години, а от як почувалися артисти в дорозі, мене дуже зворушило. Звичайно, бандуристи теж молоді, як і танцюристи, з самого початку дороги почали співати. Співали різних пісень, і українських, і американських. Співали завзято, голосно, навіть задиркувато, з насолодою. Через дві години дороги заступник голови СУМА М. Драйчук і виховителька молоді М.Кулик дісно з батьківською терпеливістю і увагою нагодували всіх смачними канапками, напоїли, і подорож продовжувалася. Старші хористи в більшості стиха розмовляли або слухали юних.

От нарешті ми на місці. Зустрів нас голова УККА і Народного дому Іван Здирко. Повів до залі. І ось тут, коли я ввійшла до середини то побачила ту велику різницю між виступами там, в Україні, на будь-якому „совєтському" святі, і тут, на чужій землі. Відразу відчуваєш, що потрапив у Свято! Так, це випромінювали очі присутніх, радісна розмова друзів, що бачаться нечасто, надзвичайні вишиті блюзки і сукні дівчат і жінок, прикрашена заля і сама атмосфера була урочистою, теплою, рідною. З'їхалося біля 200 осіб, що для громади в Віллімантик не мало. Гостей з Пассейку чекали, бо вони були тут вперше. Нарешті все було готове, і Свято почалось.

Вступне слово і початок концерту оголосив І.Здирко. Він сердечно привітав всіх присутніх і гостей, а також звернувся до залі з проханням привітати ветерана визвольних змагань проф. Яновича. Всі присутні, стоячи, оплесками вітали українського патріота. Відкрилася завіса і 15 дітей, вихованців „Рідної школи", виконали літературно-музичну композицію, присвячену незалежності України. Було на серці приємно і радісно, що вже третя-четверта ґенерація після Визвольних змагань, наші діти, так зворушливо і палко вимовляють слова великоілюбовидо тих подій, що відбулися 65 років тому і назавжди залишилися в українських серцях. Зовсім маленькі діти—хлопчик і дівчинка—продеклямували вірш „Я—українець. Я—українка", а потім квартет дівчат заспівав пісню В.Витвицького „Зірвалася хуртовина". Добрих патріотів виховують вчителі „Рідної школи" Слава Лисовська і Світлана Волошко.

Реферат прочитав П.Шагай про часи української самостійности і незалежности. В своїй доповіді він дав розгорнуту і правдиву картину бурхливих і буремних років перед проголошенням Універсалів і часи української незалежної держави; про героїзм українців, які захищали свою волю і самостійність; про легендарну сміливість і мужність під Крутами юних воїнів, що, за словами М.Боєслава, „...чин їх навіки став юності мітом!" Тривалі оплески присутніх були нагородою П.Шагаю за змістовну промову.

Після цього молоденька Леся Здирко відчитала Проклямацію в англійській мові. Далі на сцені запанували гості: хор „Гайдамаки" стає популярним в українській громаді, і тому глядачі з нетерпінням очікували на його виступ, як і на всіх гостей з Пассейку. В першій появі хор виконав чотири пісні: „Крізь села дорогами", „Черемош", „Світить місяць" і „Полтавський рушничок". Диригував Володимир Васьків. Кожна пісня у виконанні хору має свій відмінний характер, свою історію, свій стиль. І це дуже важливо, бо тоді виявляється виразне обличчя кожної пісні. Такий підхід до хорового співу у великій мірі залежить від керівника В. Васькова, бо сам він, людина талановита і музикальна, вимогливий вчитель і диригент, старається знайти свій шлях у мистецтві. Акомпаньює хорові сумівка піяністка Христина Ґерула.

Після хору—танець „Гопак" у виконанні сумівського танцювального гуртка; музичний супровід Богдана Барана. На сцені ніби буяла весна розмаїта у веселому кружлянні кольорів і стрічок,—це танцювали діти. Викрути завзятих танцюристів глядачі рясно нагороджували оплесками.

Виступали потім бандуристи зі своїми ліричними і веселими піснями, керівник В. Васьків. І знову гарячі аплодисменти і вигуки „браво", і бандуристи співали на „біс" незаплановану пісню.

Атмосфера на концерті ставала дійсно піднесеною і дружньою. Артисти знайшли стежку до сердець людей. Знову танцюють діти, і вся заля аплодує в такт музиці. Тепер уже сцена перетворилась на квітучий килим, на луг з десятками барв.

Кінцева точка: виходять бандуристи і хор „Гайдамаки", вони разом співають три пісні: „Сон в'язня", „Виліта орел" і „Вперед". Остання пісня так глибоко запалила глядачів, що знову вся заля скандує „біс", „браво", і хор співає на додаток „Встає хмара з-за лиману", вкладаючи в цей твір свою велику схвильованість, що миттю передається людям. Аплодисменти знову і знову. І от на сцену вийшли танцюристи, а тоді всі під диригентурою В.Васькова співають український гимн „Ще не вмерла Україна". Люди співають завзято, серйозно, надхненно. Здається, гомін пісні лине на Україну. І дійсно, треба було б, щоб полетіла вона туди і на всю нашу рідну землю могутньо і пророчо зазвучала: „Ще не вмерла Україна"... І козацькі діти запанують знову на нашій, не своїй землі!

Концерт закінчився. Господині Віллімантику підготовили щедре прийняття, і розмова схвильованих людей перекинулась на залю. Ніхто не поспішає від'їжджати, бо не хоче попрощатися з тим святковим настроєм, що панував на концерті. Одначе треба повертатися додому. Знову в автобус, і тепер уже навпаки: співали „Гайдамаки" всю дорогу, співала душа козацька українська, вимагала простору пісня! А діти стиха підспівували, слухали, а часом і самі заводили якоїсь жартівливої, щоб пересилити „Гайдамаків".

Об 11-ій годині вечора ми знову під'їхали до Народного дому в Пассейку, де вже батьки чекали своїх юних артистів. Закінчився концерт, закінчилося Свято, закінчилася подорож, що тривала дванадцять годин.

Ліна Ц-та

„Волошки" дебютували в Нюарку

На бальконі (згори) Ляриса Ляшок і Павло Журавель; Марта Клачко і Роман Савицький; Олександра Грицак і Нестор Титла; Ія Дац і Роман Титла; Уляна Голубець і Олег Канюка. В ряді(зліва): Галина Стецура, голова імпрезової референтури; Христя Василик і Богдан Мажківський, Ксеня Пономаренко і Марко Леськів; Гануся Павлович і Андрій Курилко; Адріяна Загайкевич і Адріян Пенцак; Ірка Стадник і Мирон Петрух; Мирося Граб, голова Пластприяту, і Юрій Дац, станичний.

Прегарний спомин залишився в пам'яті всіх гостей, що зібралися в суботу, 29-го січня 1983 року в залі клюбу Наваго в Ірвінґтоні, Н.Дж. Це відбувалися традиційні карнавалові вечерниці Пластприяту в Нюарку та дебютував гурток „Волошки". Вечір відкрила голова Пластприяту Мирослава Граб, а опісля промовляв станичний пл. сен. Юрій Дац.

Під звуки їхнього вальсу, пара за парою молоді дебютанки зі своїми ескортами виходили та кланялися гостям. Їх представляв заступник станичного пл. сен. Остап Тершаковець.

Отці М.Перетятко й І.Наконечний перевели молитву і гості сіли до вечері. Опісля почалася забава, і звуки оркестри „Темпо" понеслися по залі та приманювали гостей до танців.

По деякому часі молоді пари знову зійшлися і затанцювали спеціяльно на цей вечір підготовлений танок, який їх навчила ст. пл. Аня Ляшок. Після танку гуртова пл. розв. Адріяна Загайкевич подякувала батькам, Пластовій Старшині та всім, що причинилися до успішного переведення цього незабутнього вечора. Китицями рож дівчата вшанували свою виховницю ст. пл. Мотрю Тимків та імпрезову референтку Галину Стецуру.

Танго за танґом, вальс за вальсом, вечір проминув, мов стріла, понеслося: „Погасло багаття, горіли ще мрії, Кінчила свій лет заворожена ніч...". І прийшов час іти додому. Закінчився вечір, але без сумніву у житті всіх „Волошки" „...прегарний спомин лишили."

Уляна Голубець

Появився лист...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

лився ложкою баланди з товаришем, який того дня за умовами режиму мусив сидіти на хлібі й воді.

Так само часто й легко нас позбавляють найдорожчого — побачення з рідними. А це дуже тяжке покарання, адже побачення належиться не раз на тиждень чи місяць — але раз на рік. У лютому-квітні 1982 року з різних абсурдних „приводів" позбавили побачення Олеся Шевченка (також за святкування Великодня), Віктора Нійтсоо та інших. Родичів Генріха Алтуняна, Нораіра Григоряна й Ал. Огороднікова, які дісталися до табору за тисячі кілометрів, повернули назад, так і не давши побачень: у першому випадку нібито не знайшлося вільного приміщення, Григоряна напередодні запроторили до карцеру; дружині Огороднікова заявили, що побачення їм не можуть дати, оскільки їхній шлюб зареєстровано тільки в церкві.

Репресії й злигодні підстерігають нас на кожному кроці. Наше листування піддають найжорстокішій ідеологічній цензурі, наші листи безсоромно конфіскують (для цього досить лише: „підозрілий за змістом") або „зникають по дорозі"; за кілька років до табору не дійшов жоден лист із-за кордону, „підозрілими за змістом" стають і самі відправники, внаслідок чого крізь густе сито цензора проходять в основному тільки листи від родини.

Конфіскації, які вчиняють у таборі, блюзнірські й абсурдні: у поетів конфіскують їхні вірші, у вірних — запаси молитов; у в'язня В Нєкіпєлова конфіскували знов-таки як „підозрілу за змістом" Загальну Декларацію Прав Людини, яку надіслала йому дружина в листі. У таборі заборонено користуватися і вилучено у в'язнів Біблію та іншу релігійну літературу. Полювання за словом доведено до безглуздя, до вихоплювання з рук кожного клаптя паперу, кожного рукописного рядка.

Часто трапляється й те, що можна назвати ідеологічною помстою. Незалежна позиція в'язня та його участь у колективних протестах, особливо підписання правозахисних документів і звернень, які можуть бути опубліковані на Заході роблять цю людину відкритою для широких репресій аж до ув'язнення на кілька місяців до табірної тюрми або навіть на кілька років до спецтюрми в місто Чистополь. Так, наприклад, однією із справжніх причин запроторення у вересні 1981 року до Чистопольської тюрми в'язня Дана Аренберга була його спроба (в леґальний спосіб!) надіслати поздоровчу телеграму прем'єрміністрові Ізраїля Беґіну у зв'язку з обранням його на цей пост.

Щодо закордонних публікацій, то саме зараз співробітники КҐБ провадять репресії серед в'язнів з приводу нашого звернення до Вас, пане Президенте, у зв'язку з Вашою інавгурацією. В'язневі Антанасові Терляцкасу висловили погрозу, що він і інші автори цього звернення можуть дістати за нього новий термін.

Розправи зазнали всі шістнадцять учасників „страйку відчаю", що відбувся слідом за відмовою табірної адміністрації терміново викликати лікаря-фахівця до тяжко хворого (гострий нефрит) Віктора Нєкіпєлова, який швидко знесилювався. В'язні все ж домоглися приїзду лікаря, та не малою ціною! 10 чоловік було кинуто то карцера, звідки трьох з них: Г.Алтуняна, А. Огороднікова, М. Руденка — помістили до ПКТ. Через місяць, просто з лікарняного ліжка, туди ж перевели й Нєкіпєлова. В'язня Ю. Федорова повернули до табору особливого режиму.

Ланцюг подібного беззаконня можна продовжувати без кінця, пане Президенте. Вони настільки поширені, що слід говорити вже не про порушення прав людини, а про заздалегідь продуману нелюдськість, про фізичні й моральні тортури, про тероризування духу та про моральне зневажання культури.

Це спонукує нас піднести питання, з яким ось уже десять-п'ятнадцять років зверталися до світу наші попередники, — про міжнародне інспектування радянських політтаборів. Безстороння комісія незалежних і безпартійних західніх гуманістів — письменників, адвокатів, відвідавши табори будь-якої країни, хай то буде Ольстер, ПАР чи СССР, могла б зробити авторитетний висновок про контингент в'язнів, а отже про моральне право уряду цієї країни звинувачувати інших у пенітенціярному придушенні інакодумства.

Знаючи Вашу рішучість у захисті свободи і світового гуманізму, пане Президенте, ми звертаємося до Вас з проханням сприяти створенню такої комісії, ми хочемо, щоб до проєкту „Істина", який Ви здійснюєте, ввійшли й факти про радянські політтабори. Будь-яким зручним для Вас шляхом — хай то буде Мадридська зустріч чи прямі переговори — Ви могли б сприяти очищенню світу від цієї жорстокої скверни. Наявність політв'язнів у наші просвітницькі дні є таким самим анахронізмом, як, скажімо, работоргівля. Прихильникам примату морального в усьому світі давно вже очевидно, що жодних заходів чи сфер довір'я не можна поширювати на країну, яка зачиняє в тюрми і табори політичну, національну, релігійну і моральну опозицію.

З глибокою повагою в'язні табору No36 — Кучино, Пермський табір ВС-389/36

Генріх Алтунян, Владімір Балахонов, Нораір Григорян, Мирослав Маринович, Віктор Нєкіпєлов, Віктор Нійтсоо, Ал. Огороднїков, Микола Руденко, Антанас Терляцкас, Олесь Шевченко.

ПРИВІТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-го БЕРЕЗНЯ 1983 Р. УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В АЛЛЕНТАВН, ПЕНСИЛЬВАНІЯ

вітатиме

ВИСОКОДОСТОЙНИХ ІЄРАРХІВ —

ЇХ ЕМІНЕНЦІЮ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО АРХИЄПИСКОПА

ЯКОВОСА

АРХИЄПИСКОПА ГРЕЦЬКОЇ АРХИДІЄЦЕЗІЇ ПІВНІЧНОЇ ТА ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ, АМЕРИКАНСЬКОГО ЕКЗАРХА ВСЕЛЕНСЬКОЇ ПАТРІЯРХІЇ В КОНСТИНТАНОПОЛІ

ЇХ ЕМІНЕНЦІЮ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА

АНДРЕЯ КУЩАКА

ТИТУЛЯРНОГО ЄПИСКОПА ЕВКАРПІЇ, ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ АМЕРИКИ — ВСЕЛЕНСЬКА ПАТРІЯРХІЯ

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЮ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКУ ЄПИСКОПА

ІОАННА Р. МАРТИНА

ТИТУЛЯРНОГО ЄПИСКОПА НИССИ І ПРАВЛЯЧОГО ЄПИСКОПА КАРПАТО-РУСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ — ВСЕЛЕНСЬКА ПАТРІЯРХІЯ

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЮ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКУ

ФИЛОТЕЯ

ТИТУЛЯРНОГО ЄПИСКОПА МЕЛОА, ЄПИСКОПА-ПОМІЧНИКА АРХИЄПИСКОПА-ЕКЗАРХА ЯКОВОСА, АРХИДІЄЦЕЗІЇ НЮ ЙОРК

ПІД ЧАС АРХИЄРЕЙСЬКОЇ БОЖЕСТВЕННОЇ ЛІТУРГІЇ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШИЙ МИКОЛАЙ Р. СМІШКО, ТИТУЛЯРНИЙ ЄПИСКОП-ЕЛЕКТ АМИСУ БУДЕ ХІРОТОНІЗОВАНИЙ НА ЄПИСКОПА-ПОМІЧНИКА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ АМЕРИКИ.

ПОВІДОМЛЯЮЧИ ПРО ЦЕ ВЕЛИЧАВЕ ТОРЖЕСТВО НАШОЇ ЦЕРКВИ РАДІСНО КЛИЧУ: НА МНОГІ ЛІТА, ВЛАДИКО!

о. прот. ВАСИЛЬ ЧЕКАЛЮК, настоятель парафії, Аллентавн, Па.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого

МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ШВАҐРА І ВУЙКА

бл. п.

МИКОЛИ ГАНЯКА

Чотаря Української Галицької Армії, нар. 13 травня 1894 р. в Самборі, Україна

будуть відправлені

ПАНАХИДИ

в суботу, 12-го березня 1983 р., о год. 12-ій дня в українській православній церкві св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.;

в неділю, 13-го березня 1983 р., о год. 10-ій в католицькій церкві в St. Denis у Вірі-Шатійон, Франція;

в понеділок, 4-го квітня 1983 р., о год. 11-ій ранку в українській католицькій церкві св. Володимира в Парижі, Франція.

РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що з Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність, дня 16-го лютого 1983 року на 78-му році життя наша Найдорожча МАМА і ніколи Незабутня БАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ з САВЧИНІВ ЗАРЕВИЧ

нар. в Синовидську Вижнім, Зах. Україна.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 19-го лютого 1983 року з української католицької церкви Непорочного Зачаття у Гемтрамку, Миш.

У глибокому смутку:

доньки:

ІРЕНА ПИЛЮК з мужем МИХАЙЛОМ і донькою

СТЕФА ПЕТРАЩУК з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми

МАРІЙКА МИХАЛЬЧАК з мужем МИКОЛОЮ і дітьми

ДАРІЯ РЕМЕНЮК з донькою

сини:

інж. МАРІЯН з дружиною ОКСАНОЮ і дітьми

д-р БОГДАН з дружиною НАДІЄЮ і дітьми

кузин — ОМЕЛЯН ВАРИВОДА з дружиною ІРИНОЮ і Родиною

та ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Польщі

Св. п. Леся Слободян

В середу, 2-го лютого, 1983 року відійшла на Вічну Ватру на 22-му році життя в автомобільній катастрофі св. п. Леся Слободян в Ню Бранзвику, Ню Джерзі. Леся була довголітньою новацькою виховницею, коменданткою новачок 1982 року на „Вовчій Тропі", курінною 8-го куреня УСП-ок „Чортополохи" та дуже активною парафіянкою і громадянкою.

Парастас відбувся в п'ятницю увечорі у місцевому похоронному заведенні. Численно приїхали в останній раз попрощати Лесю її знайомі, близькі і далекі, з різних місцевостей. Усі Лесіні подруги її куреня почесно стояли при труні покійної курінної разом з пластунами з інших станиць. Промовами прощали Лесю представники „Чортополохів", Пластової Станиці в Ню Бранзвику, і голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл. сен. Евстахія Гойдиш зворушливо прощала взірцеву пластунку від Проводу Пласту. Відправив парастас о. Роман Мірчук. При кінці відспівано пластову пісню „При ватрі".

Св. п. ст. пл. Леся Слободян

Похорон відбувся в суботу, 5-го лютого, починаючи Службою Божою в церкві Пречистої Богородиці, і тут у Богослуженні брали участь не менші численно зібрані друзі - пластуни. Останню почесть подали вони покійній своїй подрузі Лесі шпаліром, коли з церкви відпровадили її труну, в якій останній раз вона ішла між їхніми лавами. З церкви поїхала до Савт Бавнд Бруку автокада приблизно з двох сот авт. На цвинтарі над розкритою могилою усі побажали Лесі останнє „Надобраніч".

Трапеза відбулася у церковній залі церкви Пречистої Богородиці.

Покійна Леся була надзвичайно доброю людиною, і хоч вона заскоро відійшла від нас, вона нам про себе лишила тільки найкращі спомини. Ми Лесю пригадуємо як веселу, щиру і працьовиту сестричку, подругу, християнку і громадянку. Леся несла всім багато добра, потіхи і приємности. Нам усім своїми добрими жертвенними вчинками вона є незабутня.

Христя Санторе

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.СІЧ" — ЛІВІНҐСТОН В.К. 1:3 (СЕТИ)

Цієї першої поразки у грах за першенство Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі жіноча дружина „Ч.Січ" зазнала в зустрічі з дружиною Лівінґстону 16-го лютого ц.р. Перед двома тижнями наші дівчата впевнено перемогли цих суперниць в Лівінґстоні 3:0, цим разом гості реванжувалися вислідом 3:1.

Після цієї зустрічі „Ч.Січ" далі очолює показник табелі ігор ліґи, маючи на своєму конті 10:2 точок і 16:5 відношення сетів.

У складі „Ч.Січі" виступають: Л.Тицька, С.Моравська, П.Котляр, П.Мальоні, Д.Твардовська, С.Кузинська, С.Лопатинська, П. Візута. Провідниця Соня Моравська, тренер Люся Тицька.

УСВТ „Ч.Січ"—Ню Джерзі „Бразіл" С.К. 2 : 0

УСВТ „Ч.Січ"—„Сускатоль" С.К. 2 : 0

Цими двома змаганнями, що відбулися в закритій залі Арморі в Джерзі Сити 8-го і 21-го січня ц.р. перша дружина копаного м'яча „Ч.Січ" розпочала цьогорічний зимовий турнір „Віторіо Поццо", що його традиційно влаштовує Італійсько-Американська Ліґа Ню Джерзі.

У цьому турнірі беруть участь 32 дружини з чотирьох ліґ Ню Джерзі і Ню Йорку. В першій зустрічі з технічною дружиною бразилійців „Ч.Січ", дорівнюючи техніці бразилійців, переважала швидкістю, завдяки чому здобула заслужено перемогу 2 : 0. Переможні ґолі для „Ч.Січі" стрілили Андрій Бакун і Ігор Чижович.

У других змаганнях з італійським клюбом „Січовики" на протязі цілих змагань мали ініціятиву, яку наш напад зумів втілити в перемогу, стріливши і цим разом два ґолі—І.Чижович і С.Сабрій. Крім вже згаданих в складі „Ч.Січі" в цьому турнірі виступають: М. Хамуляк, В.Ткач, Ю.Бакун, Р.Букачевський, М.Торій, Д.Бакун, М.Хмілевський. Провідник Володимир Бакун.

Чергові гри в цій серії в наступних днях: 28-го січня—„Ч.Січ"—Польські „Соколи"; 4-го лютого—„Ч.Січ"—„Інтер"; 11-го лютого—„Ч. Січ"—„Рома" С.К.; 18-го лютого—„Ч.Січ"—„Вулфс" С.К.

По закінченні цих ігор розпічнеться серія „Плей Оф".

УСВТ „Ч.Січ" (Юнаки)— „Спортфрендс" С.К. (Юнаки) 0 : 1

У своїх чергових першенських змаганнях в юнацькій дивізії Космополітальної Ліґи наші юнаки зазнали поразки на виїзді в Вейні 0:1.

ВІДБИВАНКА

УСВТ „Ч.Січ"—Ворен В.К. 3 : 1 сети

УСВТ „Ч.Січ"—Мейплс„Б" ВК 3 : 0 сети

Ці дві перемоги здобула жіноча дружина на виїзді у Ворені і Савт Оранджі 12-го і 17-го січня ц.р. Здобувши чотири точки, „Ч.Січ" очолила показник табелі ігор Жіночої Відбиванкової Ліґи Ню Джерзі, сезон якої проходитиме на протязі зимових місяців. В обидвох змаганнях наші дівчата мали значну перевагу, завдяки якій вийшли переможцями. В складі дружини виступають: С.Моравська, Л.Тицька, С.Кузинська, С.Лопатовська, Д.Твардовська, С.Візута, П.Котляр, Л.Бірмінгам, П.Мальоні. Провідниця Соня Моравська, тренер Люся Тицька.

УСВТ „Ч.Січ" відзначило 22-го січня—День Української Незалежности

Згідно з традицією, на Домі Товариства поруч зоряного американського, повівав блакитно-жовтий український прапор. Як і в минулих роках, десятки членів Управи, Т-ва і юнацтва взяли активну участь в урочистостях підписів проклямацій і піднесення прапорів в різних містах північного Ню Джерзі.

В Нюарку організатором української делеґації до ратуші міської Управи, де проклямацію підписав посадник Ґібсон, був член Т-ва Михайло Матияш. Крім нього, від Т-ва в складі делеґації були ще: Д.Бобеляк, Л. Дацьківська, юнаки Я.Твардовський, М.Матияш IУ та інші визначні українські громадяни.

В Мейплвуді в подібних урочистостях в загальній українській делеґації від „Ч.Січі" були: Іван Ориняк, Андрій Кейбіда, Олег Колодій і Олена Колодій.

В Юніон в численній делеґації цього міста від УСВТ „Ч.Січ" були: Віктор Роговський, Омелян Твардовський, М.Машера і Іван Ориняк.

В столиці стейту Ню Джерзі Трентоні в численній делеґації з різних міст від „Ч. Січі" був М.Матияш.

Ряд членів Т-ва взяли участь в урочистостях та відповідних імпрезах у різних містах Ню Джерзі та інших стейтів, в яких вони під сучасну пору перебувають.

Новий тренер копаного м'яча УСО „Тризуб"

Свого часу в „Спортових Вістях" появилися неґативні нотатки про численних українських тренерів, що в минулому використали українські спортові осередки в різних містах ЗСА і Канади, осягнули бажані тренерські кар'єри, а тепер вірно служать неукраїнській молоді. Вони, як каже наше старе прислів'я, „забули старе добро", ще гірше, своє рідне українське середовище. Пнуться до чужих і хоч часто дістають „копняки" (їх усувають з чолових позицій), але вперто іґнорують нашу молодь.

У зв'язку з цим сумним явищем, приємно віднотувати позитивне явище, а саме: прихід в ряди „Тризуба" нового тренера, яким відтепер буде Юрій Лесів.

Ю.Лесів, колишній змагун середньої школи „Кардинал Даґерті", Темпл університету в 1979 році „Ол Америкен". Після цього був вибраний до збірної ЗСА, в якій виступав в Університетських Іграх в Мехіко. В 1979 році був в складі олімпійської збірної ЗСА, з якою їздив на міжнародні гри до Югославії. У 1978-79, 1980-81 роках виступав у професійній дружині „Фівер". Тепер своє знання і енергію він вирішив передавати рідній українській молоді, що виступає в дружинах УСО „Тризуб" Філядельфія.

Приємно відзначити, що до УСВТ „Ч.Січ" включився визначний тренер, колишній чоловий змагун „Тризуба" і „Ч.Січі" Леонід Лупенко.

Треба сподіватися, що слідами цих двох наших тренерів підуть інші українські фахівці, яким праця з українською молоддю ніколи не пошкодить в їх професійному зайнятті. Українські спортові осередки радо приймуть своїх колишніх змагунів в рідні середовища.

О.Л.

Суспільно-державницькі...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

його був бадьорий. Він — повний віри у неминучу зміну положення не тільки власного, але й суспільного. Росли надії, що незабаром і над Україною зашумить вихор волі, й він радів, що починалося нове життя, що його народ домагається прав на власну мову, власні публікації, власну школу. Він відчував, що наступить реалізація тих ідей, які він викладав ціле своє життя. Із „старого дуба" виростуть зелені парості...

„А ми помолимося Богу і небагатії, невбогі".

Ось йому 47 років віку майже і він відчуває, що тут, на землі, життя вже не для нього. У Господа ждало на нього, інше, безсмертне, вікове щастя, вічне життя, як нагорода за сіяння Слова-Правди!

Коли смерть невмолимо наближалась тихим кроком, написав поет вірш з датою 14-го лютого так трагічно й так жартівливо:

„Чи не покинуть нам, небого,
Моя сусідонько убога,
Вірші нікчемні віршувать
Та заходиться риштувать
Вози в далекую дорогу,
На той світ, друже мій, до Бога
Почимчикуєм спочивать..."

Дня 9-го, березня 1861 року, були уродини. Тілесна слабість перемагала, поет відчував, що приходить кінець, і з душі бажав собі, щоб його живе слово принесло народові волю, щоб ця могутня сила його слова воплотилася в чин.

„На верхах гір Італії, Болгарії, Сербії, Греції, Румунії горіли яскраві вогні революції, звіщаючи світові нове життя для цих народів, а в царській імперії запанувала ще темніша ніч: страшна ніч, ніч грізна і безконечна! Ніч це була, хоча світило сонце, а степ горів червоними, наче кров будяками! Ніч була в душах і сумліннях і в діях людей, пригноблених, запроторених в неволю! Всюди була ніч — 'українська народна ніч' — повна відьом і гадин, і минулих снів, без зарання й завтра!" — так писав про Шевченка виликий польський письменник Єжи Єнджеєвіч у книзі „Ночі українські або родовід генія", виданій у Варшаві в 1972 році.

Душа поета лишилась витати над рідними степами, козацькими могилами, над кручами, де реве та стогне Дніпр широкий. Вона, душа, не бажала відійти на Божий Суд, хіба аж тоді, „як понесе з України у синєє море кров ворожу... отоді я і лани і гори — все покину і полину до самого Бога молитися..."

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально, або на 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС